

SÉTÁLUNK, SÉTÁLUNK

Muszlíma

szöveg: Horváth Júlia Borbála, fotó: Dani Kovács

Hír: Az élelmiszergyártás minden időben alkalmazkodik a vallások, kultúrák és a divatos diéták szokásaihoz. Manapság az édességek között is találunk szigorú előírásoknak megfelelő termékeket. Ez alól a csokoládé sem kivétel, amelynek sikerült széles támogatói kört megnyernie. Könnyen előfordulhat, hogy rövidesen a sarki üzletekben is lehet majd „muszlim csokit” kapni (az EstiÚjság nyomán).

Muszlim csoki? Hát az meg miből volna? Óvatos kérdésre semmi a válasz, mert úgy tűnik, az üzleti alapú újításokat, valamint a disznóhús-marhahús kibékíthetetlen ellentétet nehezen emészti a hazai gyomor. Az étkezési kultúrák ütközésénél csak a kulturális problémásabb, de a fogékony európeér beáldoz egy péntek délutánt, hogy kiderítse, vallási alapon milyen különbségek léteznek ember és ember között. A sétaszervezők honlapján kedvcsináló szöveg olvasható:

Minden nap hallunk róluk a médiában, magáról az iszlám vallásról azonban nagyon keveset tudunk. Miben hisz másfél milliárd ember világszerte? Miben külön-

bözik, és miben hasonlít a legfiatalabb abrahámi vallás, illetve a zsidó és a keresztény hit? Hogyan élnek, és hol gyakorolják vallásukat Budapesten a muszlimok? Mivel a séta során vallásos intézményeket látogatunk, kérjük vendégeinket, hogy legálább térdet takaró, diszkrétebb öltözetben érkezzenek!

A megadott időpontban, téri padokon várakoznak a kirándulók, nem messze Gárdonyi Géza árnyékától. A program iránt fokozott az érdeklődés, a maira is minden jegy elkelt; sőt, újság- és tévé-stáb is bejelentkezett. Középen egy rózsaszín-világoskék muszlinba öltözött, kendős muszlíma egyezteteti a megjelentek listáját. Ez burka?

– kérdezi egy őszes úr, mert nem tudja, hogy a teljes testet borító női ruhaviselést afganisztáni, pakisztáni és észak-indiai nők viselik. A csador inkább az irániakra jellemző, a legtöbb muszlim nő hijabot, vagyis fejkendőt hord. A túravezetőt Tímeának hívják, ő magyar, a férje indiai.

Indul a menet, első állomás a lakásmeccset. Egy budai magassíkszinten, nagyjából három-szobányi méretben rejtőzik a toronytalan imaház. Vörös szőnyeg fut átlósan, s bár eleinte a muszlimok is Jeruzsálem felé imádkoztak, ma már Mekka irányába mutatják, merre kell homlokot a földhöz érintve leborulni. Tímea elmeséli, hogy egyszer, amikor éppen nem volt a

táskájában imaszőnyeg, jobb híján papírzsebkendőt használt e célra. Mosolyogva beszél, arcán elhivatottság és lelkesedés, aztán szólítja a kisfiát – kreol arcél és tüske frizura –; őt azért hívta el, hogy bemutassa, hogyan szoktak imádkozni. A fiú hóna alatt tablet, ugyanis hoztak magukkal képeket igazi mecsetekről, valamint a nagyobbik, a lánytestvér imaruháját.

Helyes gyerekek, vajon melyik az anyanyelvük? – találgatnak a hazai turisták, de éppen vége az aznapi harmadik imának, a hívek sietősen beleugranak a cipőbe,

papucsba, s futnak vissza a munkába. A csoport marad, ki széken, ki a földön ülve hallgatja az előadást. A résztvevők meglepően tájékozottak, és az Internetről, valamint az egyéb tanulmányokból szerzett ismereteiket megosztják egymással. Szóba kerülnek a honfoglaló magyarok, akikkel együtt érkeztek muszlim és zsidó kereskedők, de őket idővel korlátozták jogaikban, így nem lehettek pénzváltók. A túravezető bólogat is meg nem is, végül összegzi az elért eredményeket, miszerint az iszlám

vallást nálunk csak 1916-ban, a XVII. törvénycikkben nyilvánították teljes értékűvé.

Iszlám? Muszlim? Mohamedán? Zavar támad az elnevezések körül, de Tímea rendet tesz: iszlám a vallás, muszlimok a hívek, Mohamed pedig Isten földi prófétája volt. A történeti leírások szerint a muszlimok sok mindent átvettek a zsidótól: a szertartások egy részét, ill. a halalt, ami a kóser megfelelője. A közönség elgondolkodva kutat ismeretei között. Nem azt tiltották be nemrég Belgiumban? Az állatok vágás utáni kivézetésében található a megoldás. Igen, igen, a kóser vágásról már többet hallottunk... Amit a rabbi is elfogad... Rabbi, testvér, vajda, atya; a sétálók körében keverednek a kifejezések és a gondolatok. Az ismerős-idegen túravezető továbbra sem tér ki a kérdések elől. Elmondja, hogy harmincegy évig istenfő keresztyény volt, mielőtt felvette az iszlám vallást. Kasmír férjével egy hegymászáson ismerkedett meg Nepálban, de Magyarországon alapítottak családot.

Már a képek láttán is kiderül, hogy a magyar muszlim más, mint a marokkói, az indonéz vagy a német. *Azt tudjuk...* – sóhajtanak a közéleti aktualitások iránt fogékony hírkövetők, de induláskor elfogadták a javaslatot, miszerint e néhány órában mellőzendő a politikai felhang. Így hát

marad a legalább annyira aktuális hírkör: a házasság. A közönség annyit tud, hogy a muszlim nők eltartottak, és a feleség(ek), gyermekek a családi hierarchiába simulnak. Most viszont csodálkozva hallgatják, hogy amennyiben a nő munkába áll, az abból származó jövedelem a magánvagyonát képezi. *Na, és kit választanak házastársul?* A válasz most sem késik, miszerint muszlim férfi elvehet zsidó vagy keresztény nőt – azaz a Könyv népéhez tartozó hölgyet –, ahogyan a zsidók is. Muszlim nő viszont kizárólag muszlim férfihoz mehet hozzá.

A főúton dübörögve kocog végig a villamos, fújtnak a buszok, a belső sávban vad motorosok és hősínű nének dacolnak a városi forgataggal. Megindul a csapat, majd a mellékutcában megállnak egy aprócska zárvány előtt. Poros kirakatok és összevisszaság odabent; a boltocska kedvelt gyros-sütő volt, talán az épület felállványozása miatt mellőzték a látogatók, ezért bezárt. Elkezeredésre nincs ok, hiszen Budapesten tucatnyi halal étterem működik, ahol ízletes, a muszlimok szerint Isten nevében levágott húsból készítenek étkeket. A sétálók lassan feloldódnak, és saját történeteiket mesélik. *Én zsidó vagyok, de sajnos nekünk tilos az óvodába bevinni az*

otthon készült ételekből... Másutt viszont éppen hogy örülnének.

A következő állomás a két utcával arébb található csemegebolt. A tulajdonos éveken át kezűleg végezte az átlal levágását, Tímeák is hozzá jártak. Már messziről érezni a tömjénillatot. *Ne bolondozz már, az a temetőben van...* A fiatal pár szőnyegboltban szerzett tapasztalatait kamatoztatva végül azonosítja az általános füstölő és a vanília vízipipa kipárolgását. Középkorú barátok vonakodva lépnek be, a kínálat alapján amolyan női helynek gondolják a vegyes-centrumot. A nyájas invitálásnak viszont nem állhatnak ellen, elvégre azért jöttek, hogy vékony pénzüikön pár órára Közel-Keleten kalandozó turistának érezhessék magukat. Odabent fokozódik a színesség: csörgődob, babkonzerv, csillár, olajbogyó, Aladin lámpája, mézes puszelli, sivatagi tűzalágyújtó és sakk-készlet – hogy csak a legszembeütőbbek íródjanak ide.

A sétán szó kerül a böjt idején alkalmazandó önmegtartóztatásról: a muszlimok napközben nem esznek, nem isznak és nemi életet sem élnek, valamint kerülük a haragot és az élvezeti cikkek fogyasztását (pl. rágógumi). Alkoholt inni, pletykálgod-

ni viszont egész évben tiltott számukra. *Sok mindent nem szabad, mégis csinálják...* Végül a téma ellép az étkezési szokásoktól, mert a következő állomás a *Néger fiú* szobra, amely a vezető szerint mára jelképes alkotássá vált. Vigyázat, nem politizálunk... A művet *Kárpáti Anna* szobrászművész készítette, a modell kongói fiú volt, aki az ország gyarmati felszabadulása után, a hatvanas években érkezett Magyarországra, tanulni. Abban az időben szerettek egymásba, s a szobor szerelmük emlékműve lett. A csoport gyöngéden szemléli a törekeny fémet, többen eltűnődnek, miért is lett a régi alkotás új címe a *Sokszínűség*.

A séta utolsó helyszíne, a közeli „Budapest mecset”. Inkább irodaháznak néz ki, mint mecsetnek... A társaság óvatosan körbenéz, de belépés előtt mosdót kell igénybe venni, hogy utána zavartalanul átadhassák magukat az újabb történeteknek. Ámulva figyelnek, bezzeg-kezdettű mondatok hangzanak el, s hogy: *ah, mily normális tanítások hangzottak el ma délután;* mintha könyvből szólt volna a lecke. Odakint közben összeborul az ég, az éjszínű délutáni felhőket fény világítja, és hatalmas dörgéssel valahová lecsap egy villám. Egy az Isten. ●

